

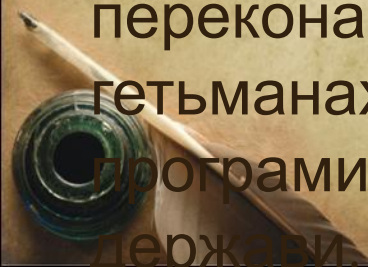

Іван Мазепа. Його біографія. Його внесок в історію

- Народився 20 березня 1639 р. у с. Мазепинці (нині Білоцерківський район Київської області). Належав до родини відомої правобережної української шляхти. Початкову освіту отримав у школі Київського братства, згодом закінчив Києво-Могилянський колегіум та Єзуїтську колегію у Варшаві. Протягом трьох років навчався у Німеччині, Італії, Франції та Голландії, де здобув блискучу європейську освіту, досвід європейського політичного та культурного життя. Знав кілька іноземних мов. Формування національно-політичних переконань І. Мазепи відбувалося під час служби при гетьманах П. Дорошенкові та І. Самойловичеві, які мали програми відродження самостійної й соборної української держави.

- Змолоду служив при дворі Яна Казимира, виконував дипломатичні доручення. Це надавало йому можливість багато подорожувати країнами Західної Європи, а також виконувати обов'язки королівського посланця в Козацькій Україні. У 1669 році, повернувшись на Правобережжя, Мазепа вступає на службу до гетьмана Правобережної України Петра Дорошенка. Виконуючи свою першу дипломатичну місію, він потрапляє в полон до запорожців, які видають його гетьманові Лівобережної України Іванові Самойловичу. Тонкий політик, Мазепа намагається перетворити потенційно катастрофічну для себе ситуацію на особистий тріумф. Своєю досвідченістю в міжнародних справах і бездоганними манерами він переконує Самойловича зробити його довіреною особою. Він був

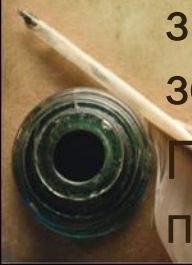

I.Мазепа був першим українським гетьманом, який незмінно тримав гетьманську булаву протягом майже 22 років (8081 днів). Цей період характеризувався економічним розвитком України-Гетьманщини, стабілізацією соціальної ситуації, піднесенням церковно-релігійного

На початку *XVIII* ст., в умовах Північної війни (1700—1721), гетьман І. Мазепа в союзі з польським королем Станіславом Лещинським та шведським королем Карлом XII здійснив спробу реалізувати свій військово-політичний проект, метою якого був вихід з-під протекторату Московської держави і утворення на українських землях незалежної держави.

Помер у ніч з 21 на 22 вересня 1709 р. у с. Варниця поблизу м. Бендери. Похований у монастирі Св. Георгія (Юрія)

I. Державно-політична діяльність Івана

Мазепи

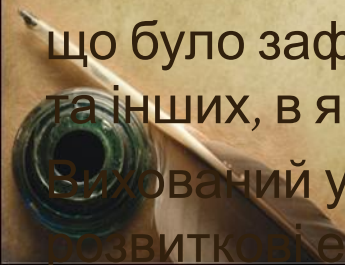
Завдяки дипломатичному хисту Мазепа налагодив стосунки як з царівною Софією та фактичним керівником московського уряду кн. В. Голіциним, так і з їх наступником — царем Петром I, що врятувало Україну від можливих руйнацій після державного перевороту у Московській державі 1689 р.

Він мав численні зв'язки з монархічними дворами Європи, зокрема, Веттінів у Польщі, Гіраїв в Криму та ін.

З метою оборони південних кордонів побудував фортеці на півдні України, зокрема, Новобогородицьку та Ново-Сергіївську на р. Самара.

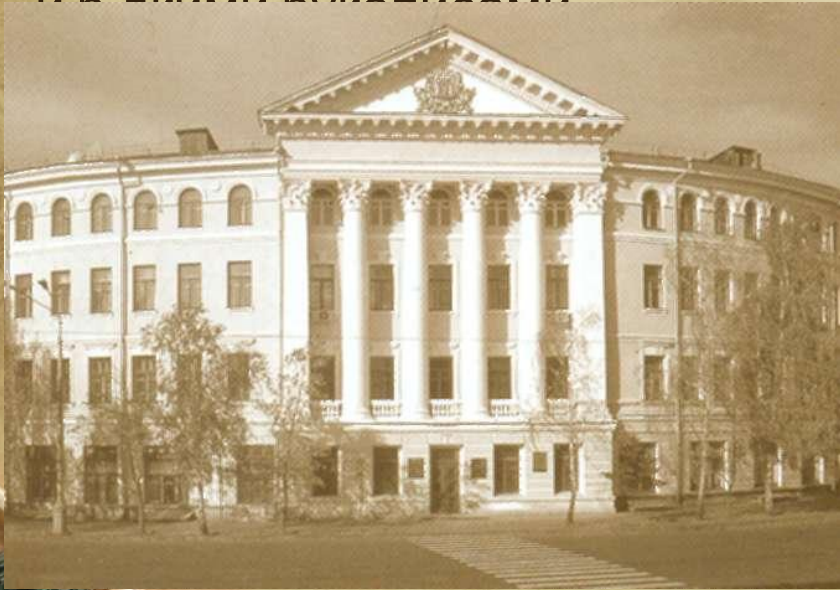
Прагнучи знайти опору серед козацької старшини Лівобережної України, Мазепа дбав про забезпечення її представників маєтностями. В той же час І. Мазепа захищав інтереси простих козаків та посполитих, що було зафіксовано універсалами від 1691, 1692, 1693, 1701 років та інших, в яких регулювалися питання оподаткування та відробіток.

Вихований у принципах меркантилізму, Мазепа в різні способи сприяв розвитку економіки держави, насамперед промисловому

II. Підтримка освіти та культури

Усвідомлюючи значення освіти для розбудови держави, **Мазепа** постійно опікувався навчальними закладами. Зокрема, його коштом будувалися корпуси Києво-Могилянської академії та Чернігівського колегіуму, які пізніше також були збагачені сучасними на той час бібліотеками й різноманітними предметами.

- Для розвитку культури того часу велике значення мали заходи гетьмана щодо видання творів української літератури, зокрема творів Афанасія Заруднього, Дмитра Туптала, Григорія Двоєслова та багатьох інших. Опосередковано діяльність Мазепи відбилася і на розвитку архітектури та образотворчого мистецтва, що дало підставу вченим-мистецтвознавцям говорити про виникнення в Україні наприкінці *XVII* — на початку *XVIII* ст. унікального стилю — «мазепинського барокко». Крім того, целеспрямована політика І. Мазепи призвела до загального відродження, яке позначилося не лише на розвиткові усіх галузей мистецтва, але й в сфері філософії, теології, суспільних та природничих наук.

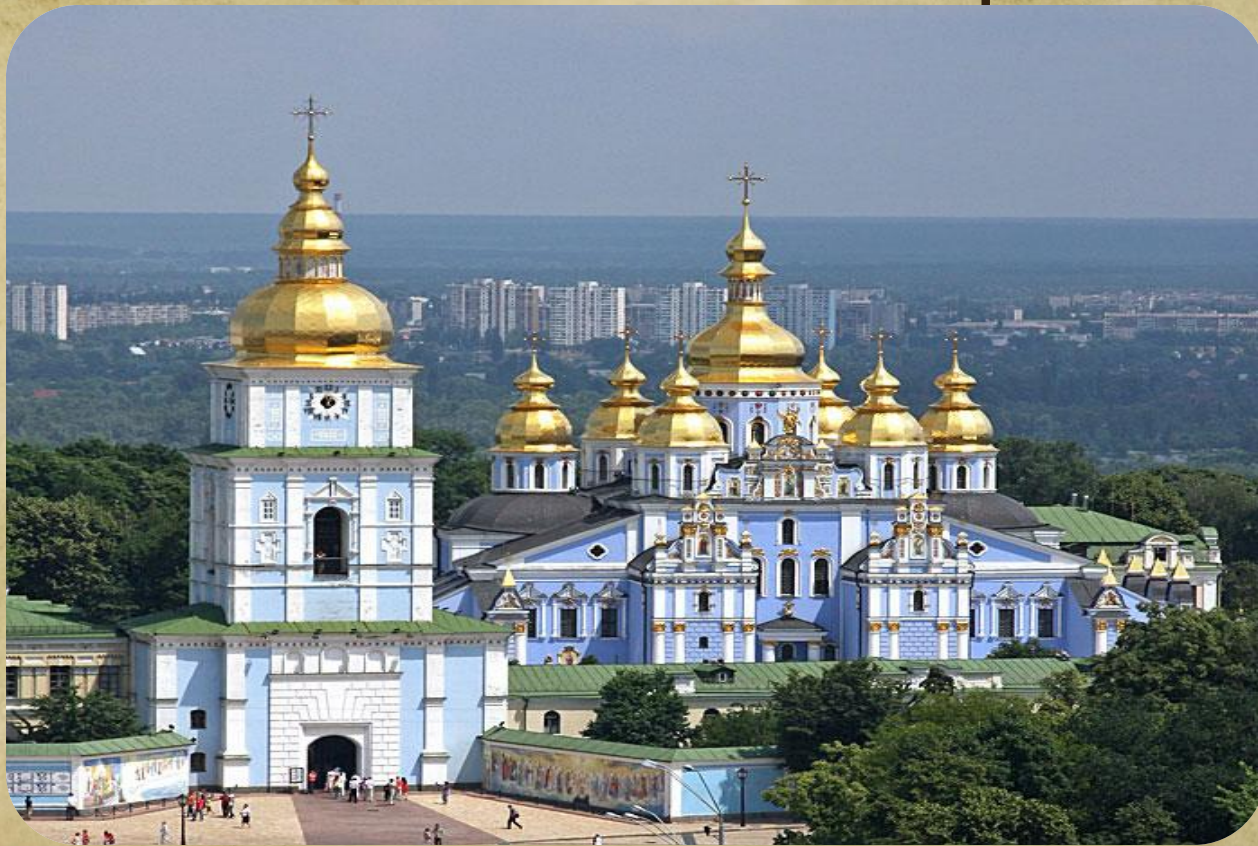
III. Меценатська діяльність Івана

Розкіт барокко припадає на добу І.Мазепи. На землях України цей італійський стиль набрав нових мистецьких форм та національного колориту і дістав назву українського, або козацького барокко. Заходами І. Мазепи споруджено Спаську церкву Агарського монастиря біля Лубен на Полтавщині, церкву Всіх Святих у Києво-Печерській Лаврі - справжню перлину між усіма церквами українського барокко. За наказом І.Мазепи було перебудовано Софійський собор, Успенську церкву Лаври та Михайлівську церкву Видубицького монастиря. Крім того, по всій Лівобережній Україні у другій пол. *XVII* - на поч. *XVIII* ст. було споруджено ряд монастирів з храмами, дзвіницями, оборонними мурами і баштами.

Софіївський Собор

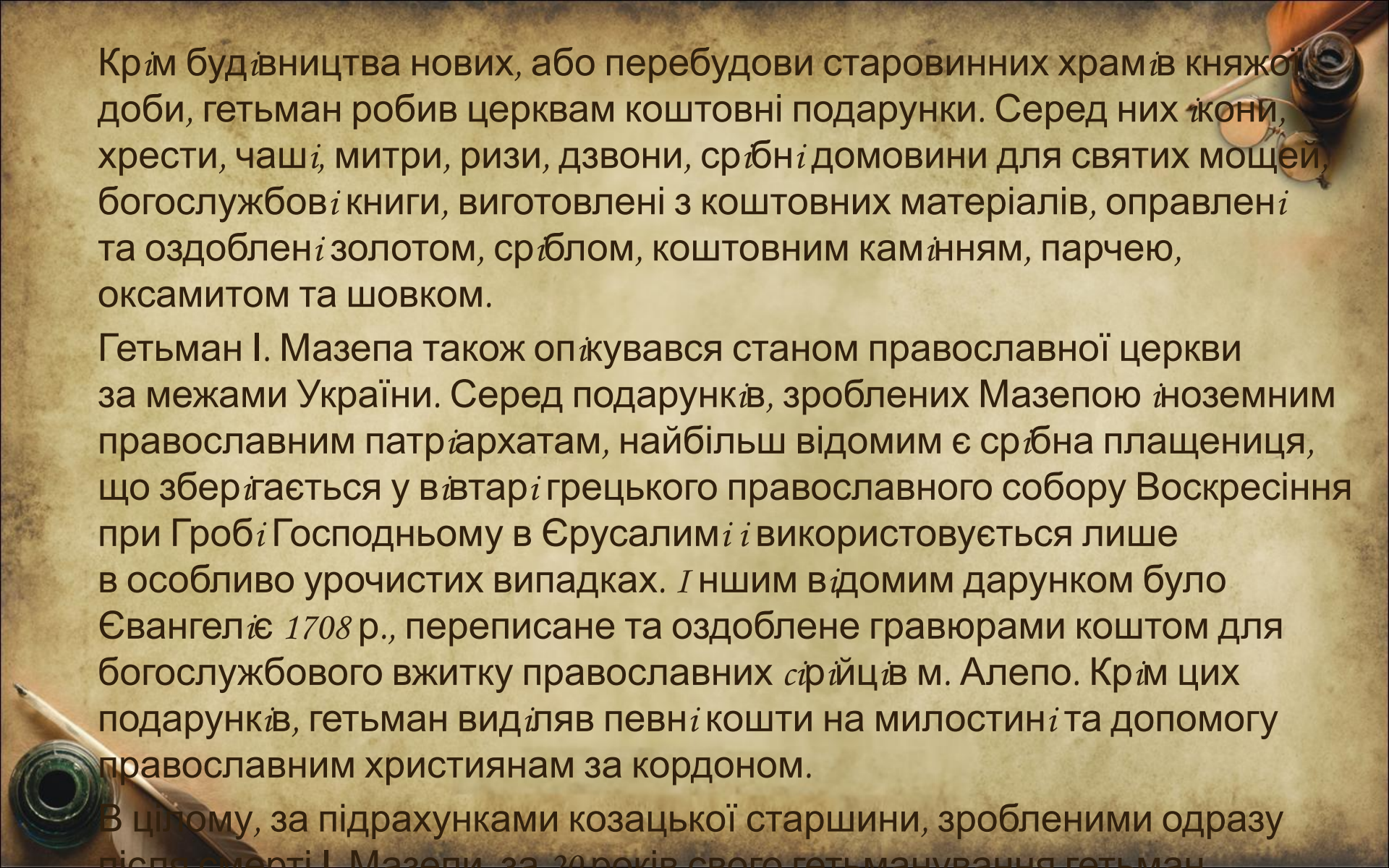
Михайлівський собор

Завдяки активній будівельній діяльності гетьмана Мазепи, стиль бароко в Україні ще називається «**Мазепинським стилем**». Мазепою було споруджено 14 і оновлено 10 церковних храмів. Розбудовуються міста Київ, Ніжин, Чернігів, Суми, Умань, Білгород-Дніпровський, Хмельницький, Ірпін, Буча, Турин

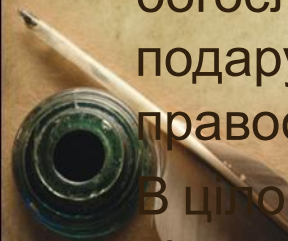

- Церква в ім'я Воскресіння Христового

Крім будівництва нових, або перебудови старовинних храмів княжої доби, гетьман робив церквам коштовні подарунки. Серед них ікони, хрести, чаші, митри, ризи, дзвони, срібні домовини для святих мощей, богослужбові книги, виготовлені з коштовних матеріалів, оправлені та оздоблені золотом, сріблом, коштовним камінням, парчею, оксамитом та шовком.

Гетьман І. Мазепа також опікувався станом православної церкви за межами України. Серед подарунків, зроблених Мазепою іноземним православним патріархатам, найбільш відомим є срібна плащениця, що зберігається у вівтарі грецького православного собору Воскресіння при Гробі Господньому в Єрусалимі і використовується лише в особливо урочистих випадках. Іншим відомим дарунком було Євангеліє 1708 р., переписане та оздоблене гравюрами коштом для богослужбового вжитку православних сирійців м. Алепо. Крім цих подарунків, гетьман виділяв певні кошти на милостині та допомогу православним християнам за кордоном.

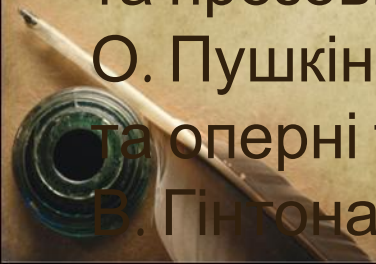

В цілому, за підрахунками козацької старшини, зробленими одразу після смерті І. Мазепи, за 30 років свого гетьманування гетьман

ІV. Репрезентація Мазепою України у світі.

- **Гетьман І. Мазепа** є найбільш відомим в Європі та Америці представником України. Йому присвячено 186 гравюр, 42 картини, 22 музичні твори, 17 літературних творів, 6 скульптур. Серед найбільш відомих творів — гравюри І. Мигури, І. Щирського, Д. Галяховського, Л. Тарасевича; портрети невідомих художників *XVII* — початку *XVIII* ст.,; полотна історико-легендарного змісту відомих художників А. Деверія, Ю. Коссака, Г. Верне, Л. Булянже, Т. Жеріко, Е. Делакруа, М. Геримського; поетичні та прозові твори Дж. Байрона, В. Гюго, Ю. Словацького, О. Пушкіна, Ф. Булгаріна, Г. Асакі; музичні інструментальні та оперні твори П. Сокальського, К. Педротті, Ш. Пурні, Дж. В. Гінтона, Ф. Педреля, П. Чайковський, М. Гранваль,

Кінець

